

udelukkede, saa vidt jeg skjønner, er der blandt andre Sorø, Ryslinge, Vestrup, Nørre-Ørskov, Biby, Boulstrup, Bestbirk, Ollerup, Hjørunde og Wellerup. Marsagerne ere nu meget forskellige. Fra virkelig kompetent Side, fra Ministerens Side, har man egentlig faaet saare lidt Oplysning om disse Udelukkelse, men naar man selv vil søge omkring, vil man finde meget forskellige Grunde; den sidste skal f. Ex. være i Anledning af en Tale holdt ved en Grundlovsfest i Randers, og der er jo taget flere af den Slags Hensyn. Lad det nu være, som det er, saa kunde der dog være Anledning til at spørge Ministeren, hvorvidt den Straf, som er ikjendt Højskolerne for en forkert Stilling i forskellige Tilfælde eller en efter Ministerens Mening forkert Udtalelse, er en for bestandig gjældende Straf eller en arbitrair Straf. Naar nu en saadan Straf rammer en Højskole for en eller anden Forseelse fra Forstanderens Side, og denne dog viste sig at være et nogenlunde skikkeligt Menneske forresten og kunde opfylde de Betingelser, der staa i den Anmærkning, der er skulmet op til at blive saa Meget, saa at Skolen desuagtet virkede til Gavn for Ungdommens Oplysning, var der saa ikke nogen Mulighed for, at Skolen atter kunde vende tilbage blandt deres Tal, som blive understøttede? Skulle de staa udelukkede for bestandig? Flere af dem have skiftet Forstander, siden de bleve udelukkede, men man har ikke set nogen Tendents fra Ministeriets Side til at optage dem igjen blandt de Højskoler, som der kan gives Understøttelse. Saaledes er det jo, saa vidt jeg veed, med Sorø, under alle Omstændigheder med Biby og Bestbirk, og jeg veed, at der har været Andragender fra dem om, at de igjen maatte blive optagne blandt dem, som Ministeriet anjaa for at virke til Gavn for Ungdommens Oplysning, men der er ikke sket Noget i saa Henseende. Det forekommer mig derfor, at der er Anledning til at spørge den ærede Minister om, hvorledes han opfatter disse Straffe om Udelukkelse, om det er Straffe, der skulle være i al Ewigheid, eller om det mere ere arbitraire Straffe af kortere Varighed? Det forekommer mig i det Hele taget, at det er et Spørgsmaal, som det høie Thing her maa tage under adskillig mere og nøiere Overveielse, end det hidtil har gjort. Jeg tror, det er et Spørgsmaal, der er langt alvorligere, end man hidtil har forestillet sig. — Det Spørgsmaal, hvorvidt Pengene, der skulle gives til Skolerne, vedblivende skulle tages af Sorø Akademis Midler, eller om de skulle opføres paa andre Konti paa Finantsloven, interesserer mig ikke synderligt. Jeg er selvfølgelig villig til at følge det ærede

Finantsudvalg i dets Forslag om at tage dem ud af Sorø Akademis Midler, saaledes som de hidtil ere blevne, men bevirker dette ikke en Forandring i Fordelingsmaaden, bevirker dette ikke en Forandring i det Tryk, som Ministeriet paa Grund af denne Understøttelse lægger paa den frie Meningsudveikling her i Landet, vil det blive umuligt for Højskolerne at tage Understøttelsen, hvad enten de saa staa paa Finantslovens ene eller paa dens anden Post. Ville Højskolerne Forstandere ikke kunne tage det som frie Borgere, som en Understøttelse til en fri folkelig Undervisning og Udvikling her i Landet, kunne Højskolerne ikke i Længden være tjente dermed. Derfor vil jeg bl. A. henstille til Finantsudvalgets Overveielse, om man ikke sikker Skolerne langt anderledes ved f. Ex. at stille dem som Realskolerne. Efter de Beviser, vi nu i mange Aar har haft paa, hvorledes Ministeriet er i Stand til at uddele Understøttelserne, turde det nok være Overveielse værd, om man ikke ligesom Realskolerne bedre selv kunde gjøre det, saa at man ikke blev voldgivet til en eller anden Anmærkning, som, naar det passede, af Ministeriet gravedes op og deraf udelede en aldeles bagvendt og efter min Mening fuldstændig fortviølet Fortolkning for dertilgjennem at komme politiske Modstandere til Bivs. Saaledes som det staaar og benyttes i Dieblirket, er det er Haan, der vises de danske Højskoler, og det vil jeg ikke være med til at vise dem.

Hansen (Svendborg Amts 2den Valgkreds): Jeg kan forsaavidt sige Ministeren Tal for det Svar, jeg fik, som det var klart, og det altid er godt at faae et klart Svar. Jeg gik ud fra, at en Del Højskoler, der udelukkedes, var sket Uret, og jeg fandt dette udtrykt i en Anmærkning i Betænkningen i den Ytring, at man forudsatte, at Ministeren fremtidig ikke vilde anvende Bevillingen med politiske Hensyn for Die. Jeg fik det Svar af den høitærede Minister, at det vilde han ikke tage Hensyn til; han vilde fremdeles anvende Bevillingen med politiske Hensyn for Die. Han forsøgte ikke med et eneste Ord at godtgjøre, at de udelukkede Højskoler ikke vare udelukkede af politiske Hensyn. Han gjorde det ikke, fordi han, antager jeg, godt indser, at det er umuligt at hævde en saadan Paaastand. Den ærede Minister har altsaa her i Folkethinget slaaet fast for os Alle, at hans Benyttelse af sin Stilling som Minister er partipolitisk, det er den økonomiske Krig, han anvender, som ellers fra hans Partis Side tillægges os med saa stor Uret. Jeg skal ikke føie videre hertil. Naar den